

4. na progi Rogatec—Rogaška Slatina potniški vlak št. 2114, odhod iz Rogatca ob 8.20, prihod v Rogaško Slatino ob 8.32.

5. na progi Pragersko—Čakovec potniški vlak št. 1118, odhod iz Pragerskega ob 22.28, prihod v Čakovec ob 24.00 ter v obratni smeri potniški vlak št. 1121, odhod iz Čakovca ob 2.19, prihod v Pragersko ob 5.58.

6. na progi Čakovec—Kraljevec-Prelog potniški vlak št. 1130, odhod iz Čakovca ob 0.16, prihod v Kraljevec-Prelog ob 0.37, ter v obratni smeri potniški vlak št. 1129, odhod iz Kraljevca-Preloga ob 0.50, prihod v Čakovec ob 1.14. Oba vlaka sta vozila samo ob nedeljah.

7. na progi Ljubljana glavni kolodvor—Zidani most—Maribor glavni kolodvor potniški vlak št. 617-518, odhod iz Ljubljane gl. kol. ob 7.27, prihod v Maribor gl. kol. ob 11.36 ter v obratni smeri potniški vlak št. 519-620, odhod iz Maribora gl. kol. ob 9.10, prihod v Ljubljano gl. kol. ob 13.46.

*

Vojaške zadeve.

Pod tem zaglavjem bomo objavljali odgovore o vojaških zadevah. Povdarjamo, da tudi tukaj ne bomo odgovarjali na enaka vprašanja več kot enkrat. Naročajte na naslove svojih vojakov »Slovenskega gospodarja«!

Skrajšanje roka: K. V., Velika Nedelja. — Podatki v Vašem vprašanju so pomanjkljivi! Zakon določa, da služi v rodbinah, kjer je več moških članov, prvi sin skrajšani rok, če ima še živega očeta pod 60. letom starosti, a nima prvi sin mlajšega brata z najmanj polnimi 17. leti starosti. Če pa ima v takih rodbinah prvenec mlajšega brata z najmanj polnimi 17 leti, služita prvi sin in njegov naslednji brat po vrsti polni rok, tretji za njima pa skrajšani rok in tako izmenoma po vrsti. Če pa v rodbini ni očeta, ali je star nad 60 let, služi prvi sin skrajšani rok, ako ima mlajšega brata z najmanj polnimi 17 leti starosti. Naslednja dva pa služita po vrsti polni rok. — Upamo, da boste s temi podatki sami ugotovili, kateri rok Vam pripada, drugače pa vprašajte s ponovnim pismom z navedbo točnejših podatkov o služenju Vašega očeta in brata v vojski in njih starosti.

Služenje pri gorskem peš. polku: B. F., Bizeljsko. — Tako prošnja je nasloviti na pristojno vojaško okrožje, ki Vam bode prošnja ugodilo v slučaju, da bo ministristvo vojske in mornarice v svojem razrezu predvidelo tudi gotovo število rekrutov za ta polk. Prošnja je kolkovati s 5 Din. in priložiti 20 Din kolek za rešenje.

Skrajšanje roka: B. N., Sv. Lovrenc na Dr. polju. — Vprašate, če ima Vaš tretji brat pravico na skrajšani rok vojaške službe, čeprav je služil že prvi, najstarejši, le 9 mesecev. Ta prošnja ne bo imela uspeha, ker je v družini že prvi sin služil skrajšani rok. Naslednja dva imata služiti polni rok in šele tretjemu (v Vašem slučaju četrtemu po redu) pripada zopet skrajšani rok vojaške službe.

Zakon o invalidih, kje dobiti: P. K., Rogatec. — Invalidski zakon je razglašen v 81. kolu »Uradnega lista« z dne 5. avgusta 1929 na strani 625, katerega dobite na vpogled pri občinskem uradu. Člen 107 pa se glasi: Invalidska sodišča rešijo vse dobljene nerešene predmete po členih 101 in 106 tega zakona, potem pa tudi prvenstveno pretrčajo predmete, o katerih so se izdala potrdila po členu 105 tega zakona za nadaljšavo izplačevanja tudi iz za dne 1. oktobra 1929; nato predmete, glede

katerih se je odklonila izdaja potrdila po čl. 105 tega zakona; naposled predmete, glede katerih se vložil prošnja kasneje kot 30. nov. 1929 skladno s čl. 104 tega zakona. Po oceni predloženih dokumentov in predmeta samega, o katerem se je prej izdala izvršna odločba, izda sodišče novo odločbo o priznanju ali nepriznanju pravice, prejemati invalidnino, invalidsko podporo in denarno pomoč po tem zakonu. — Predmete osebnih vojnih invalidov pošlje invalidsko sodišče, preden izda zgoraj omenjeno odločbo, s predloženo prijavo po čl. 104 tega zakona pristojnemu vojnemu okrožju, da odredi komisija glede na prejšnjo diagnozo, na zdravniško izpričevalo po čl. 104 o sedanjem stanju proslitve onesposobitve in na prejšnje spise odstotek onesposobljenosti po navodilu za ocenjanje invalidnosti po odredbah tega zakona. — Svojo odločbo vroči sodišče proslitcu, ta pa ima v 15 dneh po prejemu pravico pritožbe na višjo invalidsko sodišče po sodišču, ki je izdalo to odločbo. — Odločba, s katero se je priznala pravica, prejemati invalidnino, invalidsko podporo in denarno pomoč tudi brez pritožbe, spada pod pretrčanje višjega invalidskega sodišča po uradni dolžnosti. — Odločbo, s katero se proslitcu odklanja pravica, prejemati invalidnino, invalidsko podporo ali pomoč, ki pa se mu je po prvem odstavku čl. 104 tega zakona izdalo potrdilo, da se mu nadaljuje izplačevanje tudi iz za dne 1. oktobra 1929, pošlje sodišče takoj, ne da bi čakalo na njeno izvršnost, tudi pristojnemu finančnemu organu, da ustavi nadaljnje izplačevanje.

Podoficirsko šolanje: N. A., Sv. Miklavž pri Ormožu. — Natečaj za sprejem gojencev v mornariško podoficirsko šolo izide tekom meseca julija v »Službenem vojnem listu«, o pogojih za sprejem pa so obveščeni vsi občinski uradi, kakor tudi vse orožniške postaje. — Mornarskih podoficirskih šol je dvoje: broderska in mašinska. Za prvo je potrebna starost 16 do 19 let (starost se računa po celem koledarskem letu) in najmanj popolno osnovno šolo; za poslednjo pa starost 15½ do 18 let ter popolno osnovno šolo in 3 razrede meščanske oziroma srednje šole, ali pa vsaj dvoletno učno dobo kake obrti, kakor: kovaške, mizarske, ključavničarske itd. Šola prične 1. oktobra vsako leto.

*

Vprašanja in odgovori.

E. L. v K. Plačal sem za stariše dolgove, imam potrdila, sedaj pa naj plačam še ostane na kupnini za bratovo doto. Sedaj pa so to odstopili sinu, ki jo ponovno terjaja od mene. Ali ne morem obračunati? — Držite se pogodbe, kjer ste starišem dolžni označeno svoto, ne bratu. Ako ste med tem za stariše z njihovo vednostjo plačali njihove dolgove, če tudi jih niso preje v pogodbi navedli, ste jim s tem svojo dolžnost storili in zastoj se kdo vknjiži na kaj, česar ni. Vi starišem niste dolžni, torej vknjižba ne velja.

P. J. v P. Od nekega potnika sem kupil knjigo o zdravju. Dobil sem po povzetju popolnoma drugo in drago knjigo. Poslal sem jo nazaj. Sedaj pa denarja ne dobim nazaj. — Zal niste navedli, dotične ljubljanske knjigarne, ki je poslala takega potnika. Ne kupujte od agentov drugače kot blago za denar in še tedaj se premislite! Knjige naročajte pri naših knjigarnah Ciperlove tiskarne v Mariboru, boste vse pošteno dobili. — V vaši zadevi sedaj moremo samo to svetovati, da pregledate naročilnico, kaj je tam zapisano, ker ste gotovo

podpisali. Če je tam ona knjiga in cena, kakor vi trdite, tedaj tožite, če je pa ona knjiga in cena vpisana kot ste pozneje prejeli, pa samega sebe po glavi udarite, zakaj podpisujete stvar, predno jih dobro prečitata, če je tako, kakor je agent govoril!

K. B. v P. Vaš sin naj nosi tudi skrb za to, kar je zakrivil. Denar je upravičeno zarubljen.

L. S. v G. Ali bi bilo dobro se izseliti v Južno Srbijo? S tem se svojih dolgov ne boste iznebili, doli si pa ne boste pomagali. Vsem kmetom se danes tako godi. Začnite misliti tudi na to, kako bi iz raznih malih dohodkov skušali dobivati sredstva za gospodarstvo.

I. B. v P. Ali je moj sin dolžen plačati kuluk, ko nič davka ne plačuje? — Kuluk delajo, ali plačajo samo tisti, ki davek plačujejo.

F. P. v V. Prodajalka si je izgovorila sobo, leta jo že ima zaprto, sedaj moram plačati zgradarino, ali ji lahko to naprim? — Po pogodbi ne, ker nimate ničesar določenega za tak slučaj, kakor samo pristo sobo. Če ima zaklenjeno, je njena stvar.

V. F. v K. Vsako noč me mantra sklišnava, ki pride k meni v podobni velike mačke. Kako se tega izneblim? — Nalašč smo napisali tako, kakor ste nas vprašali. Če ste nas mislili potegniti s takim vprašanjem, se bodo vam — smejali! Če vam res ne da spati, umijte se vsak večer z mrzlo vodo, molite in pojdite spat z mislijo, da ste pameten človek in da vas tak bavljav nič ne briga.

L. S. v T. Preveč davka plačam, kje bi ga znižal? Ni mogoče drugače, kakor da na davkarji zahtevate, da vam odmerijo davek in se potem zoper odmero pritožite na davčno oblast v Celju.

Fr. D. v K. Nekdo je ostal dolžen na kupnini in sedaj kljub temu, da bi bil pripravljen plačati obresti, se ga izterjuje. Ali mora plačati? — Mora plačati, ker nikjer ni zakonitega moratorija, ampak samo sporazumen. Pač pa gre sodnja v tem oziru tako na roko, da določi dolgoročne plačilne pogoje in s tem dotični, ki toži, samo stroške napravi in denar še pozneje dobi.

F. K. v L. Ali je potrdilo, doma napravljenno, veljavno? Lastnoročno podpisano potrdilo je veljavno.

Isti. Ali lahko oče daje otrokom različno doto? Dokler ima posestvo, lahko daje kakor hoče, ko oddaja posestvo, imate pravico zahtevati svoj delež.

Isti. Plaz je prinesel sosedov mejnik na moje. Ali je sedaj do tega mejnika sosedovo? Ne. Sporazumno nesita mejnik nazaj, najbolje pa v pričo občinske komisije, ki zaprosite pri občini za njo.

K. A. v St. Že 17. septembra lani smo mi sorodniki poslali paket iz Amerike, pa ga še ni. Če se je izgubil, kako naj reklamiram? — Reklamirati ne morete, ampak samo vaši sorodniki, ki imajo potrdilo, da so ga oddali. Pišite jim. — Banovinska taksa za šmarnico se ne odpisuje, ampak zvišuje in znaša v tem letu 15 para od trsa.

F. S. v L. Ali se bo nadaljevala graditev ceste Letuš—Gornji grad? Sedaj imajo ravno banski svetniki seje, kjer sklepajo, kak bode proračun v prihodnjem letu. Ni še znano, kaj bodo glede te ceste sklenili.

F. T. v P. Ali ima sodišče pravico zabraniti dvigniti denar za mladoletne otroke, katerim bi kupil posestvo? Saj denarja brez sodnije ne dobite! Pa tudi sicer nima sodišče te navede, da bi posestvo kupovalo za mladoletne,

ampak mora biti denar natožen v pupilarno varnih zavodih.

B. St. v P. Kako si naj prekmurski kmetje pomagamo, ko smo preveč zadolženi? Ravno čista skrb tlači vse kmete. Prosite za odpis davka na davčni oblasti, ali vsaj za to, da ga boste plačevali pozneje!

A. Ž. v B. Ali izidejo vprašanja in odgovori v posebni knjigi? — Ne.

Ž. A. v C. Ali velja zavarovanje »Nedelje« za 1000 Din za slučaj vsake smrti, ali samo za slučaj nesreče, po kateri sledi takoj ali pozneje smrt? — Samo za slučaj nesreče.

F. N. v Č. Ali vojaki lahko pošiljajo pisma brez znamk? — Poštno brez znamk smejo pošiljati samo uradi, nikdar privatne osebe, tudi vojaki svojih pisem ne.

A. M. v Fl. Prodal sem cesto, ali sme kositi sosed po njej? — Razumemo vas tako, da ste prodali vožnjo po cesti. V tem slučaju je vaša trava. Če pa ste prodali prostor, je trava sosedova.

F. E. v B. Ker sem bil kaznovan, sem odpuščen iz službe cestarja. Kje naj se pritožim,

da bom zopet sprejet? — Nikjer, še nekaznovani bodo odpuščeni. Poiščite si drugo službo.

V. D. v B. Koliko stane vzgoja sirote v sirotišnici? — Obrnite se na Dežji dom v Mariboru, navedite, da ste pripravljeni plačevati vzdrževalnino.

*

Raznoterosti.

V zadnjem trenutku rešeni smrti v puščavi. Dne 8. februarja je dospela v severnoafriško mesto Alžir vest, da je poizvedovalni pilot našel tri francoske letalce iz letala »Saint Didier«. Omenjeno letalo je bilo pred šestimi dnevi prisiljeno, na progi Paris—otok Madagaskar se spustiti na tla na sredini puščave Sahare. Ponesrečeni letalci so imeli na srečo na aeroplanu radijo-postajo, s katero so klicali na pomoč. Iskanje ponesrečencev pa je bilo zelo težavno in so bili najdeni od na-pomoč

poslanega pilota v zadnjih trenutkih, sicer bi bili umrli od žeje.

Kaki so vzroki za razporoke? Uradnik višjega sodišča v Chicagu (Združene države Severne Amerike) je objavil statistiko glede razporok v tem mestu leta 1931. Skupno je tožilo na razporoko 4675 oseb. Ženske so v največ slučajih navajale za vzrok krutost od strani mož, med moškimi pritožbami pa je največ slučajev, da so jih ženske zapustile. Kar je najbolj žalostno, je to, da je vsled razdora zakonov prizadetih 3141 otrok, ki bodo ostali brez pravega doma. Na vzdrževalnini morajo skupno plačati moški razporočenim ženam na leto skoro sedem milijonov dolarjev. Mnogo je slučajev, kjer bi bilo potreba le malo obojestranske potrpežljivosti in bi se ohranilo srečno skupno zakonsko in družinsko življenje. Amerikanski zakonski ljudje pač popolnoma pozabljajo na zapoved, da zakon veže oba dela do smrti.

Za našo deco.

Razne pravljice.

(Dalje.)

Ah, kako strašno je čarovnica kričala! Pa ni ji bilo pomoči. Čez par minut je bila že spečena.

Metka je nato stopila h kletki in je rešila brajša. Preden sta otroka zapustila hišico, sta še pregledala vse kote. Našla sta mnogo zlata in žlahtnih kamnov. Vzela sta s seboj, kolikor sta mogla nositi, in nato sta brž zapustila to nesrečno hišico. Kmalu sta našla pot domov. Dospela sta tja še pred večerom. Mačeha je bila umrla, oče pa je samo vzdihoval za svojo deco. Kako srečni so bili vsi trije, ko so bili zopet skupaj. Z zlatom, ki sta ga bila otroka prinesla iz čarovničine hišice, so mogli prav udobno živeti in ni se jim bilo treba bati glada.

3.

Deklica in strašilo.

(Francoska pravljica.)

Nekoč je živel bogat trgovec. Imel je tri hčere. Vse tri so bile lepe, ali najlepša med njimi je bila najmlajša hčerka. Zato so jo vsi imenovali Lepo. Njeni sestri sta ji zavidali to lepoto in sta jo začeli sovražiti.

Nekega dne se je pripetila trgovcu velika nesreča. Izgubil je ves svoj denar in vse svoje premoženje. Moral je zapustiti svojo lepo hišo in se preseliti kot siromak s hčerkama v malo hišico izven mesta. Delati je moral tam na vrtu, da se preživi. Ljudje so pomilovali njega in Lepo. Ostalih dveh hčerk ni nihče pomiloval, ker sta bili prejkoslej ošabni in nevljudni.

Oče in Lepa sta vstajala zarana. Med tem ko je oče delal na vrtu, je ona pospravila po hiši in pripravila zajtrk. Starejši sestri sta spali do desete ure. Ko pa sta vstali, sta takoj začeli psovati in napadati Lepo, kakor da bi bila ona zakrivila vso nesrečo.

Nekega jutra je dobil oče pismo z naročilom, naj pride v neki grad. Dobiti je tam moral nekaj denarja. Pripravil se je za potovanje.

»Kaj hočete, da vam prinesem?« je vprašal pri slovesu svoje hčere.

Starejši hčeri sta želeli bogata darila, najmlajša pa ni hotela, da bi oče preveč denarja izdal. Ampak rekla je:

»Želim si lepih rož. Prinesite mi vsaj eno in zelo ti bom hvaležna.«

Oče je odpotoval na konju. Dospel je srečno v grad. Ko je opravil svoj posel, se je takoj zopet odpravil proti domu. Med potoma ga je zatekla noč sredi velikega gozda.

Temno je bilo, nato pa se je še vtila ploha. Iz daljave se je čulo tulenje volkov. Trgovec je splezal na drevo, da bi videl, če ni kje kaka luč. V eni smeri je opazil svetlobo. Brž se je spustil na tla in je odšel tja. Dospel je do vrat velikega poslopja. Vrata so bila odprta, in po vseh prostorih se je razlivala svetloba. Klical je, ali nihče se ni oglasil. Zato je svojega konja sam postavil v hlev in je nato stopil v hišo. Videl je več praznih sob, nazadnje pa je našel jedilnico, v kateri je stala bogato z jedili obložena miza. V kotu je stala velika peč, da bi se ogrel, potem pa je postavil stol k mizi in je začel jesti. Truden je že bil. Preiskal je par sob in res je našel v eni izmed njih prav udobno posteljo. Slek se je in je legel vanjo.

Ko se je v jutro prebudil, je našel tam, kamor je bil položil svojo staro obleko, povsem novo. Oblekel se je in je zopet šel v jedilnico, kjer je že bil pripravljen bogat zajtrk.

Odkar je bil v hiši, še ni videl žive duše.

Okoli vsega poslopja se je razprostiral krasen vrt. Stopil je tja, da bi nabral nekaj rož. Nabral je šopek najlepših rož za svojo najmlajšo

»sedel se jel

Siromašen pisar je rešil neko gospodično iz vode.

Oče: Plemeniti gospod, hvala vam! Vi ste junak! Kaj vam pa je ljubše: 50.000 gld. ali edini dedič mojega metja, moja hči?

Rešitelj: Vaša hči!

Oče: Dobro ste pogodili! Bog vaju blagoslovi! Denarjev bi tako ne mogel dati, ker jih nimam!

Dober razlog.

Berač: Dragi gospod, jaz imam tako hudobno ženo, da vas prosim, pomagajte mi.

Gospod: Kako pa naj vam pomagam?

Berač: Poklonite mi kaj, da utopim svojo žalost v zganju.

Skrajna previdnost.

A: Lani ste obedovali pri »Stonu«, zdaj pa pri »Volu«. Kako je to? Saj je pri »Stonu« vendar boljše jed, kakor pri »Volu«.

B: Res je, a jaz se mislim ženiti in tako bi rad po malem odvadil dobre hrane.

Pametnice.

Človek obrača Bog pa obrne.

Delo nam povzroča veselo dni, lenoba nam samim postane v nadlego.

Spretnega vsak ljubi, nespretnega pa nihče ne želi.

Trpljenje ne traja vedno, nestrpnost ga še poveča.

